

Kilde 17: Efter OL i Berlin

I august 1936 bragte *Jyllands-Posten* en artikel, der omtalte "Arbejder-olympiaden", som var planlagt i Barcelona på samme tid som - og som var et modsvar til - OL i Berlin 1936, men som blev stoppet pga. udbruddet af den spanske borgerkrig (1936-1939).

Spørgsmål:

1. Hvad er kildens indtryk af OL i Berlin 1936?
2. Hvad er kildens tendens i forhold til udelukkelsen af jøder ved OL i Berlin 1936 og kritikken af OL op til legene?
3. Analysér kildens udsagn: "olympiaden i Berlin betegner således en klar sejr for den sande sport i kampen mod den politiske sport."

Olympiaden er forbi. Det storstilede verdenssportsstævne, der nu har været holdt i alt elleve gange, deraf de fem gange siden Verdenskrigen, er brat til afslutning, og det er muligt at foretage en foreløbig opgørelse af resultaterne.

Olympiaden i Berlin var jo på forhånd udsat for meget energiske angreb. Dengang, da Den Olympiske Komité for fire år siden modtog Tysklands indbydelse til 1936, var Tyskland et demokratisk styret land og derfor velanset i det røde kleresi [partipolitisk gruppering] i alle lande. Året efter ændrede dette sig; Nazismen kom til magten i Tyskland, og i de kredse rundt i verden, hvor sport kun betragtes som et af de mange og mangeartede redskaber, der kan bruges i partipolitikens tjeneste, blev den tanke lagt for had, at man skulle sende repræsentanter til en olympiade, som holdtes under hagekorsflag.

Man søgte og fandt adskillige begrundelser for dette standpunkt og det var betegnende, at det, der for disse politiske sportsinteresserede syntes at have den største betydning, var fordrivelsen af marxister og jøder fra de tyske sportsorganisationer. Disse folk, der efter bedste evner forsøger at kvæle sportsånden i partipolitik, var indignerede over, at der i Tyskland blev taget mere hensyn til politisk overbevisning og race end til de rent sportslige præstationer.

Heldigvis lykkedes det lederne af den virkelige sport her i landet at holde hovedet klart - måske lige med undtagelse af fodboldlederne, der undlod at sende nogen dansk repræsentation til Berlin. De danske sportsledere ræsonnerede som så, at ønskede Tyskland at svække sine chancer ved af racemæssige eller politiske grunde at udelukke nogle af sine stjerner, så måtte det være Tysklands sag. Der var ikke pålagt de andre deltagende lande noget forbud mod at sende negre eller jøder eller anarkister, når blot de opfyldte de gængse regler for amatørsport.

Og hvordan gik det så? For Tysklands vedkommende gik det således, at det tyske hold vandt en klar sejr, uanset den påståede svækkelse ved udelukkelsen af jøder og marxister. Og nu f.eks. for Danmarks vedkommende? Man må jo regne med at de bedste folk indenfor "Arbejder-Sporten" på forhånd var trukket tilbage for at anvendes på den såkaldte Arbejder-Olympiade i Spanien, og at det altså kun var folk fra de upolitiske sportsorganisationer, der sendtes til Berlin. Og de placerede Danmark som nr. 23 af 53 nationer - et resultat, som man har al grund til at være tilfreds med.

Skal man endelige - tvunget eksemplet fra anden side - fortsat betragte olympiaden i politisk belysning, er det nok umagen værd at drage en sammenligning mellem den rigtige olympiade i Berlin og den mislykkede "Arbejder-olympiade" i Barcelona.

Man kan da med sikkerhed fastslå, at den tyske nazisme og den orden, som den har skabt i sit land, har hele æren for, at det mægtige arrangement klappede på alle væsentlige punkter. Og havde ikke nazismen for tre år siden taget magten i Tyskland, er der vel al sandsynlighed for, at olympiaden var endt på

samme måde som "Arbejder-olympiaden" – at de udenlandske deltagere måtte flygte over hals og hoved, med maskingeværkuglerne piftende om ørene.

Det i alle henseender vellykkede forløb af olympiaden i Berlin betegner således en klar sejr for den sande sport i kampen mod den politiske sport.

Skal man opgøre det nationale resultat, er der som nævnt al grund til tilfredshed over, at en nation på 3,5 mill. mennesker placerer sig i den bedste halvdel. Så kan det bagefter diskuteres, om dette resultat kunne have været endnu bedre – i sport som i alt andet gælder det jo, at man gør vel i at høste belæring og erfaring af begåede fejl. Man kan undersøge, om olympiade-holdets ledelse har disponeret rigtigt ved anvendelsen af enkelte deltagere, og om deltagerne i fornødent omfang har overholdt de disciplinære regler, som er foreskrevet for at opretholde den sportslige form. Vi fremdrager dette, fordi der er rejst kritik netop på disse punkter, så tilkommer det sportens egne folk at afgøre om kritikken har været berettiget. En anden omstændighed som det er værd at bemærke, når Danmarks resultat i Berlin drøftes, er den, at de fem medaljer – tog af sølv og tre af bronze –, som vort hold bragte med hjem, blev vundet af svømmerer fra Helsingør og Skovshoved, af roere fra Sorø, af en rytter fra Sønderjylland og en bokser fra Esbjerg. Det er en overbevisende bekræftelse af den tendens, som allerede i et par år har præget dansk sport: Efterhånden som provinsens sportsfolk opnår rimelige vilkår for deres arbejde, viser de sig bedre og bedre i stand til at indhente det forspring, som København har haft på dette område, og er nu ved at vinde foran.

Det kan måske synes at have liden betydning i sammenligning med de store økonomiske og kulturelle uroligheder, der findes i forholdet mellem provins og hovedstand, men i virkeligheden betyder det en ikke ringe opmuntring for det arbejde, som på andre felter udføres for at udjævne uligheden. Provinsens sportsfolk, og sidst deres repræsentation på olympia-holdet, har vist, at menneskematerialet intet fejler, når blot de ydre vilkår er lige.

Som naturligt er, har man navnlig fæstnet sig ved de opnåede resultater, medaljerne. Men det ville være forkert at lægge hele vægten på den stjernedyrkelse, som også sporten har affødt.

Olympiaden har betydning langt ud over det, at nogle snese sportsfolk har fået sejrpris og er blevet hyldet. Den har vist, at ungdom fra alle verdensdele og snart sagt alle nationer har kunnet samles til et kammeratligt stævne uden at lade sig forstyrre af politiske mislyde. Under hagekorsets beskyttelse har der i Berlin udfoldet sig et sandt demokrati – et samfund, hvor hver enkelt har chancen for ved sin egen indsats at nå toppen, men høster berigelser, om også sejrens pris tilfalder en anden og dygtigere.

Ligesom det indenfor de enkelte nationer er muligt for sporten at samle alle befolkningslag uden politisk nid, således har også olympiaden, hvor 53 nationers ungdom har lært hinanden at kende, en mulighed for at skabe forståelse mellem folkene, som næppe overgås af nogen anden institution. I den internationale konkurrence om at skabe fred og forståelse på Jorden er olympiaden en klar vinder, mens Folkeforbundet næppe er berettiget til en bronzemedalje.

"Efter olympiaden i Berlin", Jyllands-Posten 18. august 1936.